

Sưu tầm
Chủ đề: Khoa học Không gian
Tác giả: wonderopolis.org
Người dịch: BKT
Bản Việt ngữ

Diêm Vương Tinh mất tước hiệu HÀNH TINH

Lời giới thiệu: kính thưa Quý Độc giả, đây là 1 trong những bài nói về Khoa học Không gian Vũ trụ do BKT sưu tầm từ liên mạng. Mặc dù chúng ta đang sống trên hành tinh này - tức quả địa cầu hay trái đất (Earth), và vẫn chưa biết hết về nơi ăn chốn ở của chúng ta; nhưng không có nghĩa là chúng ta không màng (quan tâm) đến những hành tinh đang có mặt trong Thái Dương Hệ này.

Có thể khoa học không tin có Thượng Đế, nhưng khoa học từ ngàn xưa cho đến hôm nay vẫn chịu chết! Không thể chứng minh cho nhân loại biết, một cách thuyết phục, “nguyên nhân” của sự tạo thành Vũ trụ như chúng ta được mục kích hôm nay, mà Thái Dương Hệ là một thành phần của Vũ trụ này.

Kính mời Quý vị theo dõi đề tài **Diêm Vương Tinh** hay **Pluto** dưới đây. Trân trọng. -BKT

Đến hôm nay thì bạn đã biết **Diêm Vương Tinh (DVT hay Pluto)** không còn được xem là một hành tinh thông thường nữa. Tại sao vậy? Nó đã làm điều gì để đánh mất **Tước hiệu là Hành tinh nhỏ bé nhất** trong **Thái Dương Hệ** của chúng ta?

Nhà Thiên văn học người Mỹ tên **Clyde Tombaugh** đã khám phá ra DVT vào năm 1930. Từ năm 1930 đến năm 2006, DVT đã chiếm một vị trí bền vững là **hành tinh số 9** sau Hải vương tinh (Neptune) trong Thái Dương Hệ của chúng ta.

Tuy nhiên, vào năm 2006, đã có những thay đổi. Sự thật là chẳng có gì thay đổi trên DVT cả, nhưng **định nghĩa về hành tinh** đã thay đổi. Một khi những thay đổi được con người phê chuẩn, DVT không còn được coi là “**hành tinh**” nữa.

Theo những điều luật mới được **Nghiệp đoàn Thiên văn học Quốc tế** công nhận thì, một vật thể trong không gian phải hội đủ những điều kiện sau đây để được gọi là một hành tinh:

1. Phải tròn,

2. Phải biết lượn chung quanh mặt trời,

3. Quỹ đạo (đường bay) phải “*sạch sẽ*”. Có nghĩa là, khi một hành tinh di chuyển, sức hút của nó có thể quét sạch những chướng ngại vật hiện diện trong khoảng không gian trong tầm bay của nó. Có những thứ bị nó đụng tan tành nếu không cũng phải biến thành những mặt trăng.

Diêm Vương Tinh (DVT) hội đủ 2 điều kiện số 1 & 2: tròn, có quỹ đạo quay chung quanh mặt trời, nhưng nó lại không hội đủ điều kiện số 3. Vì nó chưa loại được những rác rến không gian trên quỹ đạo của nó. Và vì vậy, nó không còn được coi là một hành tinh [*nghư 8 hành tinh khác trong Thái Dương Hệ này.*]

Dù gì đi nữa, bạn đừng quá buồn cho DVT. Hiện nay nó có một *tước hiệu mới là “hành tinh đệt.”* (*) Những “*hành tinh đệt*” là những vật thể trong vũ trụ hội đủ 2 điều kiện nêu trên theo định nghĩa thế nào mới là “*hành tinh*”.

Hiện nay có 4 hành tinh đệt mang những tên như *Pluto (DVT), Makemake, Haumea và Eris*. Vị trí của những hành tinh này nằm sau Hải Vương Tinh/Neptune. *Em đệt thứ 5* có tên *Ceres*, đang nằm trong vành đai những hành tinh nhỏ giữa Hỏa tinh (Mars) và Mộc tinh (Jupiter).

Những dữ kiện về Diêm Vương Tinh (Pluto):

Kích thước của DVT ngang ngang với “*mụ*” Hằng Nga của chúng ta,

DVT phải mất 248 năm *tính theo thời gian trên quả địa cầu* để bay giáp vòng mặt trời. Kể từ lúc các nhà Thiên văn học khám phá ra DVT vào năm 1930, nó chưa bay hết 1 vòng mặt trời. Còn phải bay thêm 150 năm nữa mới xong một vòng chung quanh mặt trời.

DVT lại ở quá xa, xa đến độ ánh sáng mặt trời phải mất 5 giờ đồng hồ mới đến được DVT. Trong khi đó ánh sáng mặt trời chỉ mất 8 phút để đến được quả địa cầu (Earth).

Bkt sưu tầm & phiên dịch

Bkt ghi chú:

(*) **Đệt:** là bé tí teo, lùn tí như trong truyện “*Bạch Tuyết và 7 Chú lùn.*”

Bản Anh ngữ

Source: <https://wonderopolis.org/wonder/why-is-pluto-no-longer-a-planet>

By now you have probably heard that Pluto is no longer a planet. But why is that? What did it do to lose its status as the tiniest planet in our solar system?

American astronomer Clyde Tombaugh discovered Pluto in 1930. From 1930 until 2006, Pluto sat comfortably beyond Neptune as the ninth planet in our solar system.

In 2006, however, changes were made. The truth is, nothing about Pluto changed, but the definition of a planet did. Once these changes became official, Pluto no longer fit the definition of a planet.

According to new rules adopted by the International Astronomical Union, a celestial body must meet the following criteria in order to qualify as a planet:

A planet must be round.

A planet must orbit the sun.

A planet must have “cleared the neighborhood” of its orbit. This means that as a planet travels, its gravity sweeps and clears the space around it of other objects. Some of the objects may crash into the planet, others may become moons.

Pluto follows the first two rules: It is round, and it orbits the sun. It does not, however, follow the third rule. It has not yet cleared the neighborhood of its orbit in space. Because it does not follow this rule, Pluto is no longer considered a planet.

Don't feel too sad for Pluto, though. It has a new title — “dwarf planet.” Dwarf planets are celestial bodies that only meet the first two criteria in the new definition of a planet.

Dwarf planets, like Pluto, have not yet cleared the neighborhoods of their orbits — and still have some cleaning to do if they will ever become “true” planets.

Pluto is in good company. There are currently five dwarf planets, but scientists expect more will be discovered over time.

Four of the dwarf planets — Pluto, Makemake, Haumea and Eris — are located beyond Neptune. The fifth dwarf planet, Ceres, lives in an asteroid belt between Mars and Jupiter.

Facts about Pluto:

Pluto is about the size of the moon.

It takes approximately 248 Earth years for Pluto to make one trip around the sun. Since astronomers discovered Pluto in 1930, it has not completed one trip around the sun. It still has more than 150 Earth years to go!

Pluto is so far away that it takes more than five hours for light from the sun to reach it. The sun's light reaches Earth in only eight minutes!

Nguồn: bkt sưu tầm & phiên dịch
<https://wonderopolis.org/wonder/why-is-pluto-no-longer-a-planet>

Đăng ngày Thứ Tư, September 6, 2017
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTĐ/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH